

- конкурентоспроможність як критерій планування бізнесу на різні за тривалістю строки;

- економія кошторисних витрат;

- коригування обліково-нормативних механізмів у сфері витрат.

Таким чином, чітка організація стратегічного управління обліково-звітних процесів підприємства надасть переваги в:

- побудові інформаційної бази підтримки прийняття стратегічних рішень у системі стратегічного управління обліку і звітності з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства;

- застосуванні інформаційних технологій, що сприятиме розробці і реалізації стратегій, адекватних внутрішнім і зовнішнім умовам функціонування;

- передбаченні можливих коригувань в умовах швидкого реагування на зміни ринку.

Проаналізувавши усе вищесказане, можна зробити висновки, що у сучасних умовах господарювання саме у сфері стратегічного управління формується майбутній успіх підприємства, а також набуває розвитку проблема подальшого вдосконалення організації стратегічного управління обліково-звітними процесами з максимальним наближенням до міжнародних стандартів.

Лукановська І. Р.

кандидат економічних наук, старший викладач

Зань Т. С.

магістрант

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДОХОДІВ В УМОВАХ ДІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ (СТАНДАРТІВ) БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

В системі обліку господарської діяльності установ державного сектору та безпосередньо бюджетних установ значне місце посідає облік доходів.

У зв'язку із впровадженням Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі України на 2007–2015 роки розроблено 19 Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (далі – НП(С)БОДС) [1]. Зокрема, НП(С)БОДС 124 «Доходи» регламентує бухгалтерський облік доходів та визначає методологічні засади його формування.

Доходи бюджетних установ різні автори трактують по різному. Однак, будь-яке визначення зводиться до того, що доходами є асигнування, отримані з державного або місцевого бюджетів.

Визначення представлені у роботах українських вчених не відповідають представленим у міжнародній обліковій практиці. В міжнародних стандартах доходи суб'єктів державного сектору є валовим надходження економічних вигід або потенціалу корисності протягом звітного періоду, коли чисті активи/власний капітал зростають у результаті цього надходження, а не в результаті внесків власників. При цьому суми, зібрані представником органу державної влади чи іншої урядової організації, не є економічними вигодами або потенціалом корисності, що надходять до суб'єкта господарювання, і не ведуть до збільшення активів чи зменшення зобов'язань, тому їх виключають з доходу [2, с.35].

Впровадження у 2016 році НП(С)БОДС 124 «Доходи» передбачає розподіл доходів на доходи від обмінних та необмінних операцій (рис.1).

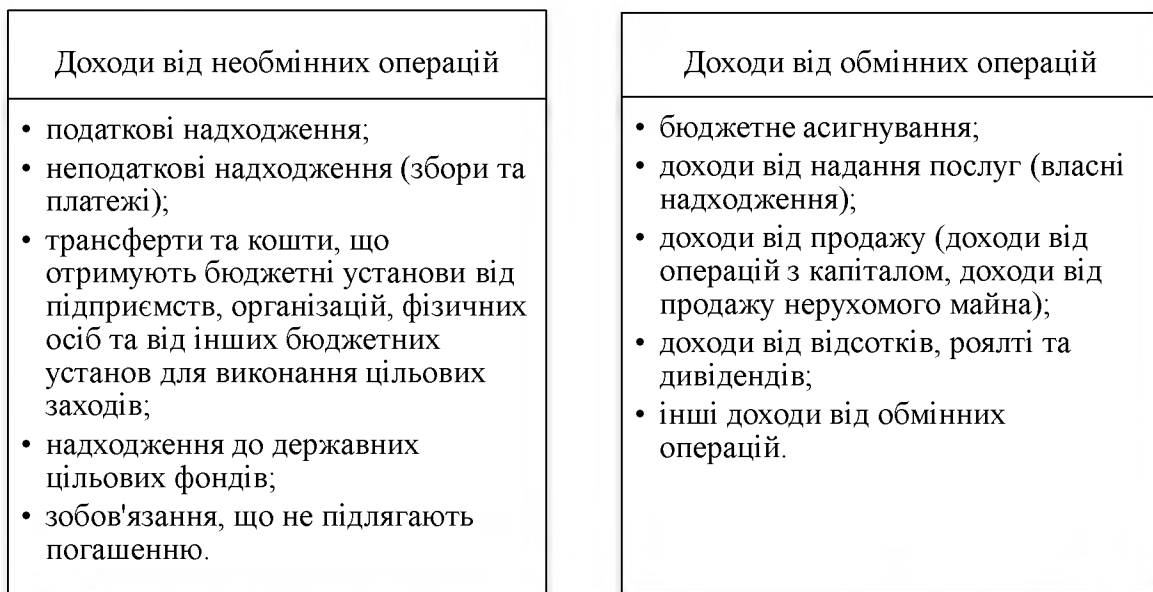

28 грудня 2018 року, м. Тернопіль

Відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку бюджетних організацій державного сектору, доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власника) [3].

У НП(С)БОДС 124 зазначено, що обмінна операція – це господарська операція з продажу/придбання активів в обмін на грошові кошти, послуги (роботи), інші активи або погашення зобов'язань; необмінна операція – це господарська операція, яка не передбачає передавання активів, послуг (робіт) в обмін на отриманий дохід або активи, але може передбачати виконання певних умов.

Проводячи оцінку доходів за Національними стандартами потрібно зауважити, що дохід від обмінних операцій відображається в обліку за вартістю активів, які були отримані або підлягають отриманню. Якщо дохід від надання послуг (виконання робіт) не може бути достовірно визначений або ймовірність його отримання є низькою, то він оцінюється у сумі понесених витрат, що підлягають відшкодуванню. Інші доходи за обмінними операціями (доходи від курсових різниць, від реалізації необоротних активів (крім нерухомого майна), оборотних активів, зобов'язань, які не підлягають погашенню, тощо) оцінюються у сумі визнаного доходу.

Види доходів відповідно до НП(С)БОДС 124 «Доходи»

Рис.1. Класифікація доходів [3]

Отриманий у результаті необмінної операції дохід оцінюється за фактичною вартістю отриманих надходжень; у разі якщо фактичну вартість не можна встановити – за справедливою вартістю. Сума зобов'язань, обумовлена необмінною операцією вираховується.

Варто зазначити, що такі підгрупи доходів, як «благодійні внески, гранти та дарунки», «кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів» у НП(С)БОДС 124 віднесено до доходів від необмінних операцій, зокрема, в підгрупу «трансферти й кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів».

На нашу думку, оскільки згідно з НП(С)БОДС 124 усі доходи суб'єктів державного сектора віднесено до двох великих груп – доходи від обмінних операцій та доходи від необмінних операцій, такий розподіл слід закріпити і в Бюджетному кодексі України.

Список використаних джерел

1. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007–2015 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2007 № 34. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF>.
2. Лемішовський В.І. Бюджетні установи: бухгалтерський облік, оподаткування та звітність : навч. посібн. / В.І. Лемішовський, А.М. Дідик. – Львів : Бухгалтерський центр "Ажур", 2012. – 912 с.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 "Доходи", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11>

Луқановська І. Р.

кандидат економічних наук, старший викладач

Чуба А. Л.

магістр

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Метою діяльності установ державного сектору економіки є надання необхідних населенню суспільних благ, достатньої кількості та якості. До суб'єктів державного сектору відносять дошкільні навчальні заклади, які є первинною ланкою системи безперервної освіти та фінансуються державою. Таким чином, для повноцінного функціонування даних закладів освіти необхідним є фінансове забезпечення в обсягах, що передбачає досягнення цілей даних установ.

Сучасною економічною теорією поки не сформовано єдиної, загально визнаної дефініції, яка б комплексно відображала всі аспекти складної сутності фінансового забезпечення установ державного сектору.

Процес виділення фінансових ресурсів із бюджетів різного рівня називається фінансовим забезпеченням суб'єктів державного сектору. Тому успішна діяльність таких установ залежить від рівня їх фінансового забезпечення.

Проте більшість установ державного сектору мають незадовільний стан фінансування, що призводить до нестачі грошових коштів для здійснення їхньої господарської діяльності. Оскільки проблеми фінансового забезпечення державного сектору економіки залишаються невирішеними, виникає потреба в їх подальшому дослідженні та впровадженні рекомендацій для покращення такого процесу.

Діяльність установ державного сектору здійснюється найчастіше при таких формах фінансового забезпечення: бюджетне фінансування, самофінансування, благодійництво та спонсорство (рис. 1.)

При цьому основною формою фінансового забезпечення установ державного сектору є бюджетне фінансування, оскільки основні фінансові ресурси надходять до таких установ з